

Universitätsbibliothek Paderborn

Thesavrvs Casvum Conscientiæ

Continens Praxim exactissimam De Censvris Ecclesiasticis, Aliisque Poenis, & Canonicis impedimentis, in Septem Libros distributus ...

Decisiones Casvum Conscientiæ Ex Doctrina Consiliorvm Martini Ab Azpilcveta Doctoris Nauarri collectæ, & iuxta librorum iuris Canonici dispositionem in suos Titulos distributæ

Sayer, Gregory

Venetiis, 1627

35 Vota qui virtute Iubilæi commutare potest, paenas incursas relaxare nequit.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13903

DECISIO XXIX.

Ex conf. 29. alias 24.

39 **V**ouens simpliciter religionem ingredi, intrando religionem, & postea superueniente morbo exiens, voto satisfecisse censetur, nec cessante infirmitate redire tenetur; quia sic vouens, vouere censetur secundum formam iuris, ex S. Th. 2. 2. q. 89. ar. 4. quæ habet vt intra annum probationis ingrediens religionem, ob infirmitatem, aut aliam causam non sibi gratam libere exire possit, cap. ad Apostolicam. de reg. & c. 1. & 2. tit. eod. in 6.

DECISIO XXX.

Ex consil. 30. alias 40.

30 **R**egularis professus licet votum transeundi ad arctiorem religionem sine auctoritate superioris emittens ad eam implendam teneatur, nec Prælatus illud irritare queat: ex S. Th. 2. 2. q. 88. ar. 8. Cœt. ibi. Sotus lib. 7. de iust. q. 3. art. 1. super illo tamen dispensare, aut illud in aliud commutare potest. Quamuis enim religiosus nullam propriam habeat voluntatem, sed a voluntate Superioris dependet, c. non dicatis. 12. q. 2. & c. quorundam & c. religiosus. de elect. in 6. & proinde Superiori quoad omnia contenta in regula, & etiam quoad non contenta, quæ sunt, vel esse possunt opportuna regulæ seruandæ, subijcitur i. c. Monacho. 20. q. 4. quia tamen exitus, & transitus ad arctiorem religionem non est de contentis in regula, nec de opportunis ad eam seruandam, immo potius de contrarijs, c. licet. de reg. proinde in istis voluntati Superioris non subijcitur, ideoque factum votum obligat. Quia vero potestas irritandi votum ex subiectione nascitur, quæ ratione votum tale sine Superioris consensu factum obligat, eadem constat, non posse ab eo irritari. Cum autem tale votum non sit proprie votum religionis, sed de transitu ab vna ad aliam religionem, & longè aliud & minus, quam votum de ingressu religionis, vt constat: consequenter reservatio, qua votum religionis Papæ referuatur quæ est exhibitans a communi regula iuris (quæ concedit Episcopis dispensationem & commutationem votorum) nõ est extendenda ad hoc quod est minus: eo quod iura exorbitantia non sunt extendenda ad alium casum, c. odia. de reg. iur. in 6. nec a separatis fit illatio. l. Papinianus. ff. de minoribus. Et ideo sicut potest Prælatus dispensare super tali voto, ita a fortiori illud commutare potest, cum longè magis sit dispensare, & cui licet quod est plus, licet vti que quod est minus, c. licet. de reg. iur. in 6.

DECISIO XXXI.

Ex conf. 31. alias 34.

31 **N**obilis iuuenis habens coniugem iuuenem infirmam, & morti proximam & turbatus dolore vult cuidam sancto mille scuta, si vxor conualesceret, quæ conualuit, sed deinde superuenit mors patris eiusdem iuuenis, qui multa debita relinquit, & filiam virginem indotatam, & natæ sunt eidem iuueni duæ filæ: ex Papæ licentia illa mille scuta in dotem sororis pauperis, & filiarum suarum, attempto maximè quod bona vouentis vix quatuor mille scuta valeant, commutare licet potest. Quamuis enim ecclesiæ titulum illius Sancti habenti ius quæ situm fuit ad illa mille, & proinde necessarius videtur consensus ecclesiæ cũ id quod nostrum est, sine consensu nostro auferri nequeat: l. id quod nostrum ff. de reg. iur. quia tamè Papa relicta in vsus pios in alios commutare potest, Clem. quia contingit. de relig. domib. & donatio rei facta alicui cum adiectione, vt eam det alteri tertio, quoad illum tertium volente donatore. & donatio principali reuocari potest; l. qui Romæ. S. Flavius. ff. de verb. obl. & ibi Bar. & Deus donarius principalis est volente Papa eius vicario, iusta de causa donatio illa in alium pium vsum commutari potest.

DECISIO XXXII.

Ex conf. 32. alias 18.

32 **V**ouens statim habitum Presbyteralem assumere, & postea suo tempore presbyter fieri, statim habitum assumere tenetur, nisi iusta de causa Episcopus dilationem concedat, & dispenset: Assumptionem vero ordinis presbyteralis etiam si legitime ætatis fuerit causa studendi, & se ad illud idoneum facienti, etiam sine Episcopi dispensatione differre potest. Arg. c. cum in eo. de elect. in 6. qui etiam Episcopus iusta de causa votum illud Presbyterij, cum non sit de numero quinque votorum referuatum Papæ, videlicet, perpetuæ continentie, Religionis, Peregrinationis in Hierusalem, vel Romam, vel S. Iacobum Compostellæ, c. Et si Dominici, de pœnit. & remiss. ex Nau. in Man. c. 12. nu. 75. in aliud maius, vel æque bonum commutare potest, Nihilq. obstat quod votum Presbyterij votum etiam perpetuæ continentie sub se includere videtur, quod est illi annexum: quia etiam votum religionis ad sui complementum propriè perpetuam continentiam includit, non tamen propter hoc Religionem vouens, illam vouere censetur ex Nau. in Manua. cap. 12. num. 47.

DECISIO XXXIII.

Ex conf. 33. alias 31.

33 **C**um aliud sit commutare, aliud remittere penam ob fractionem voti, habes potestatem certa vota commutandi. penam ab eorum fractionem remittere nequit: a diuersis enim non fit illatio. l. Papinianus. ff. de minorib. c. ad audientiam, de decim. si tamen ante penam incurram commutatio fiat, non incurretur pœna, eo quod non frangitur votum, iam per commutationem sublatum, & quod non est, nec frangi, nec dissolui potest, c. ad dissoluidum, de desponsat. impub. priuatio enim habitum præsupponit. Decem. de verb. oblig.

DECISIO XXXIV.

Ex conf. 34. alias 14.

34 **C**um absolutio a fractione voti, aut a pœna incurra ratione fractionis eiusdem & absolutio a voto, inter se diuersa sint, ita quod votum perpetuè obligat semper, quamuis vouens a peccato fractionis voti, seu a pœna incurra ob votum fractum absoluat; ex S. Ant. 2. p. tit. 12. S. 2. c. 2. ideo vouens, vel iurans se non peccaturum certum peccatum sub pœna intrandi religionem, & postea peccans illud, religionem intrare tenetur, & impetrata dispensatione solum super pœna intrandæ religionis, quam ob voti fractionem incurrit, iterum peccando ad illam intrandam de nouo tenetur; quia non fuit dispensatus super voto non peccandi sub pœna intrandæ religionis, sed solum super obligatione intrandæ religionis incurra ob primam voti transgressionem, quæ res diuersa est ab illo voto de non peccando sub pœna intrandæ religionis, ex Nau. in Man. cap. 12. num. 79. & a diuersis non fit illatio. Dispensatus autem a voto non peccandi sub pœna intrandæ religionis, quamuis iterum peccet, religionem tamen intrare non tenebitur, eo quod sublato principali tollitur accessorium, l. cum principali, ff. de reg. iur. c. accessorium de reg. iur. in 6.

DECISIO XXXV.

Ex conf. 35. alias 32.

35 **V**ouens facere elemosinas si amplius certum aliquid peccatum committeret, & postea peccatum illud committens, etiam si forte votum eius confessarius irritet: Iubilæi, in quo Papa concessit Confessarijs facultatem commutandi vota, sed nullam mentionem fecit de condonatione obligationis ad solvendas pœnas in incurras in dotationem alicuius pauperis commutavit; ad elemosinas tamen ob fractionem voti prius debitas faciendas, non obstante præfata voti commutatione a confessario facta, obligatur. Quia cum aliud sit obligatio soluendi pœnam iam incurram ratione voti violati, & aliud votum ipsum, & a

si fueris non sit illatio, l. Papinianus. ff. de minor. cap. ad audientiam, de decim. Confessarius, qui solum votum viri tute sublati commutare potuit, poenas incurfas ob violationem prius votum condonare, aut relaxare non potuit. Nec quicquam vouenti prodest, quod sublato voto quod fuit principale, sublata etiam censetur praedicta poena soluendi elemosinas, tanquam accessorium quid ad votum illud seruandum, ex eo. s. quod accessorium naturam sui principalis sequi solet, c. accessorium de reg. iur. in 6. quia tunc solum accessorium sui principalis naturam sequi censetur, quando ratio eadem in utroque militat, non quando diuersa: Arg. cap. debitorum, & c. conting. de iure iur. & quando accessorium sine suo principali consentire nequit, cum itaque obligatio ad poenam soluendam, sine voto consistere queat, post votum solum, vel dispensatione sublaturum, vt palam est, proinde in casu dicto sublato voto, poenam accessoriam prius incurfam minime sublaturam esse censeri debet.

DECISIO XXXVI.

Ex cons. 2. in Nouis, deest in antiquis.

Voti obligationem, licet iracundia quae vsum rationis non sustulit, vitare non censetur, Arg. c. dudum. de conuersio. coniug. neque magna perturbatio, etiam ex iniusto timore, vel amore procedens, cap. 1. & ibi Pan. de voto. Nau. in Man. c. 12. num. 24. & 77. iustam tamen causam petendi dispensationem vel commutationem in Praetorio sacrae poenitentiarum praebet.

DECISIO XXXVII.

Ex cons. 10. in Nouis, deest in antiquis.

Irans, vel vouens etiam per iram religionem intrare cum intentione actuali non intrandi eam, etsi ad intrandum non tenetur, si tamen intentionem contrariam non habuit, neque intentionem actualem intrandi ad intrandum obligatur: Quia non debet de se praesumere, quod noluit tam grauiter peierare, vt volendo intrare, iuraret se intraturum, sed quod saltem per iram intrare voluerit. Arg. cap. qui tacet de reg. iur. in 6. Cum inter consensum, & dispensationem dari non possit medium.

DECISIO XXXVIII.

Ex cons. 12. in Nouis, deest in antiquis.

Vouens non commiserit mulieri, quam falso suam cognatam esse putauit, votum illud seruare non tenetur, si tunc ea mente fuerit, quod si veritatem sciisset, non vouisset; secus autem si tunc ea mente erat, quod vouisset etiam si eam cognatam sibi non esse sciisset. Quia ignorantia qualitatis a peccato qualificato excusat, si sit causa peccati, alias minime.

DECISIO XXXIX.

Ex cons. 17. in Nouis, deest in antiquis.

Voto seu iuramento castitatis, seu religionis ingrediendae stricta, si postea nupsit, & consummavit, non tenetur a viro petere, vt ei liceat dicta vota adimplere mortuo autem marito votum adimplere tenetur: si tamen propter aetatem, consuetudinem, vel aliam causam hoc ei difficile sit, melius est vt dispensationem, relaxationem, seu commutationem a sede Apostolica petat.

DECISIO XL.

Ex cons. 21. in Nouis, deest in antiquis.

Vouens ingredi certam religionem seu certum monasterium, si in eo non recipiatur, liber manet, si autem vouit ingredi religionem in genere, repulsus ab aliquibus, liber non est, sed vt in alijs recipiatur, tentare tenetur admissus autem ad habitum in aliqua, si postea eiiciatur vel ipse exeat, voto satisfecisse censetur: sicut & is, qui cu certum monasterium ingredi vouisset, post habitum in eo assumptum exit, vel eiiciatur, nec aliud ingredi tenetur sed matrimonium cura conscientia contrahere potest. Angel. vet. votum. 3. s. 11. Caiet. 2. 2. q. 189. art. 3. Nau. in Man. c. 12. num. 48. Sin autem vouisset in genere profiteri, aut in religione perseverare, per solam habitus assumptionem

non liberatur, sed exiens, vel eiectus, vt in alia ad habitum, & professionem recipiatur, tentare obligatur. Vouens autem fieri religiosus, in dubio ingredi ad probandum, non autem profiteri, aut perseverare, vouisse censetur, ita Caiet. 2. 2. q. 189. art. 4.

DECISIO XLI.

Ex cons. 37. in Nouis, deest in antiquis.

Subdiaconatus ordo Sacramentum est a Christo institutum, eique votum castitatis annexum est, quod matrimonium postea contractum irritat: c. 1. qui cler. vel vouent. Ex causa tamen Papa, non solum cum tali sed etiam cum Monacho professo, vt uxorem ducat, dispensare ualet, Arg. cap. cuncta per mundum. 9. q. 3. Nauar. in Man. cap. 12. num. 25. quandoquidem solemnitas voti, ex qua dictum impedimentum oritur, non iure diuino, sed humano probatur inducta. cap. 1. de voto in 6. Nec Papa sic dispensando facit, ut manente voto, & uoti obligatione, non teneatur uouens illud observare; sed ex causa, ut potest, facit ut haec uoti materia non sit, prout fit etiam quando relaxantur iuramenta.

DECISIO XLII.

Ex cons. 39. in Nouis, deest in antiquis.

Subdiacono, qui publice ordinem suscepit, vt uxorem ducat, non est concedendum ex ea solum causa, quod ordinem, cum esset diues, dolo consanguineorum putans se pauperem, inductus suscepit.

DECISIO XLIII.

Ex cons. 14. in Nouis, deest in antiquis.

Via uotum de intranda certa religione duo in se continet, unum de religione intranda, cuius dispensatio soli Papae reseruatur; alterum de intranda hac religione, quod nulli Papae reseruatum est: sicut etiam & professio certae religionis duo continet, unum quod per eam fit religiosus, super quo solus Papa dispensat; alterum, quod fit religiosus illius ordinis, super quo alij praetati dispensare possunt, ut ad strictiorem uel aequalem transire queat: consequenter cum uouente intrare certam religionem, alius quam Papa dispensare ualet, ut liceat ei aequalem, uel strictiorem intrare, immo etiam & laxiorem; eo quod aliud est dispensare, ne qui uouit religionem in genere, uel in specie ad unam intrandam teneatur, quod cum sit dispensatio super uoto religionis, Papae reseruatum est; aliud autem quod uouens unam religionem intret aliam quod cum sit dispensare solum super uoto de transseundo ad aliam religionem, nulli Papae est reseruatum ex Caiet. 2. 2. q. 8. art. 8.

DECISIO XLIV.

Ex cons. 43. in Nouis, deest in antiquis.

Vouens suscipere sacros ordines quauis non habeat beneficium, nec patrimonium, ad cuius titulum ordinetur, nec doctrinam sufficientem, uxorem ducere nequit, nisi factus sit incapax doctrinae sufficientis, aut prudentis arbitrio iudicetur ei impossibile, ut beneficium, uel patrimonium acquirat.

DECISIO XLV.

Votum religionis ingrediendae collationem beneficij ei postea factam ante professionem, non annullat, sicut nec matrimonium post uotum religionis contractum annullatur, cap. Nos nouimus. 17. q. 2.

TITVLVS XXVIII.

De statu Monachorum.

SVMAMRIVM.

- 1 Religionem ingresso non proficenti, vel abeunti donata restituntur.
- 2 Benedictio Abbatis non est iterabilis.

3 Mona-